

Statlig närvaro och service 2023 i Uppsala län

Fortsatt stark statlig närvaro i ett växande län

Titel: Statlig närvaro och service 2023 i Uppsala län

Publikationsnummer: 2023:09

Dnr: 106-5958-2023

Utgiven av: Länsstyrelsen Uppsala län

Omslagsbild: Mostphotos

Du hittar rapporten som PDF-fil på länsstyrelsens webbplats:

www.lansstyrelsen.se/upsala eller via beställningsadress:

Länsstyrelsen Uppsala län

751 86 UPPSALA

Telefon: 010-22 33 000

Sammanfattning av statlig närvaro och service i länet samt konsekvenser för länet

Den statliga närvaron fortsätter att vara god i Uppsala län. Flera myndigheter beskriver att de kommer behöva utöka sin närvaro i länet. Bedömningen är därför att den statliga närvaron kommer fortsätta förstärkas. Försvarsmakten utökar successivt sin verksamhet och utgör också en nod för myndigheter inom totalförsvaret, bland annat Livsmedelsverket, Länsstyrelsen och Statens veterinärmedicinska anstalt.

Det finns 40 statliga myndigheter med verksamhet i länet 2022. Det är två fler jämfört med 2018, men två färre jämfört med föregående år. Verksamheterna finns på 189 statliga arbetsställen i alla länets åtta kommuner. Det är en minskning jämfört med 2018 (212) men en marginell ökning jämfört med 2021 (186). Av dessa arbetsställen är det två myndigheter som inte längre har kvar arbetsställen i länet, Riksantikvarieämbetet och Riksrevisionen. Uppsala universitet och Livsmedelsverket har ökat antalet arbetsställen med ett respektive tre arbetsställen.

Det finns fortfarande flest antal statliga arbetsställen i Uppsala kommun (158) och minst antal i Knivsta och Älvkarleby kommuner (2 vardera). Antalet statligt sysselsatta i länet är fortsatt stadigt ökande och var under det senaste uppmätta året totalt 18 408 personer. Detta motsvarar en ökning med cirka 500 personer jämfört med år 2020 samt cirka 1 600 personer fem år tidigare. Den procentuella ökningen i Uppsala län var 10,1 procent, i riket var den 5,6 procent samma tidsperiod. En servicegivande myndighet har beslutat att öppna ett nytt arbetsställe. Statens servicecenter planerar att öppna ett kontor i Östhammar under oktober 2023. Detta bedöms förbättra den statliga servicen i de nordöstra delarna av länet. Det förefaller fortsatt förekomma en viss centralisering där myndigheter koncentrerar sin verksamhet till färre orter och då främst större städer.

Antalet sysselsatta på statliga arbetsställen är högre i Uppsala län jämfört med riket, 47 sysselsatta per tusen invånare jämfört med 26 för riket. Antalet statligt sysselsatta i förhållande till befolkningen var högst i Uppsala kommun med 69 sysselsatta per tusen invånare, medan andelen var lägst i Heby, Knivsta och Älvkarleby kommun med 2 sysselsatta per tusen invånare. År 2021 utgjordes 51 procent av de sysselsatta i statlig sektor av män och 49 procent var kvinnor. I Uppsala kommun är majoriteten kvinnor, i Enköping är en överväldigande del män vilket länsstyrelsen bedömer bero på Försvarsmaktens stora närvaro i kommunen. I riket har 78 procent av statligt anställda en eftergymnasial utbildning, i Uppsala län är motsvarande siffra 81 procent.

Servicegivande myndigheter har 22 egna besökskontor i länet år 2023 vilket är oförändrat jämfört med 2021 både i antal och i vilka myndigheter som avses. Den geografiska medeltillgängligheten till statlig service för alla trafikslag är 52 procent, en minskning från 56 procent föregående år och marginellt sämre än rikets genomsnitt på 53 procent. Högst genomsnittlig tillgång finns i Uppsala kommun, lägst i Östhammars kommun. Tidigare var det lägst genomsnittlig tillgänglighet i Heby kommun. I länet finns bäst tillgänglighet till Polismyndighetens kontor och då CSN saknar kontor i länet finns det sämst tillgänglighet till dem.

Uppsala län fortsätter att vara Sveriges snabbast växande län och har nu över 400 000 invånare. Länet förväntas även fortsätta öka med 36 procent fram till år 2050. Arbetslösheten är fortsatt lägre i länet än i riket och andelen högutbildade är även den högre i länet än riket. Antalet inskrivna arbetslösa hos Arbetsförmedlingen minskar samtidigt som lediga arbetstillfällen ökar. Länet har en branschbredd som inte är lika konjunkturkänslig som i andra länet, vilket bland annat beror på den höga andelen offentligt anställda. Arbetsgivare i Uppsala län är beroende av goda möjligheter till pendling samt kompletterande satsningar i digitala infrastruktur för att säkerställa sin kompetensförsörjning.

Länsstyrelsen i Uppsala län

Ted Bergman Björk, Enheten för landsbygdsutveckling

Rapporten har beslutats av landshövding Stefan Attefall i september 2023 efter föredragning av utvecklingsstrateg Peter Huotila. I den slutliga beredningen har även länsrådet Cecilia Magnusson medverkat.

Innehåll

Inledning	6
Mål och syfte.....	6
Metod.....	6
Statlig närvaro i länet	10
Antal myndigheter och statliga arbetsställen i länet.....	11
Antal sysselsatta inom statlig sektor i länet	16
Statlig service i länet	21
Geografisk tillgänglighet till servicegivande myndigheter.....	23
Andra faktorer som påverkar Statlig närvaro och service	30
Samlad bedömning av statlig närvaro och service och dess påverkan på länet	32
Referenser	37
Skriftliga underlag	37
Statistiska källor	37
Internetkällor	37
Övrigt	38
Bilagor.....	39

Inledning

I regleringsbrevet för länsstyrelserna 2023 formuleras uppdraget 3B1 om statlig närvaro och service på följande sätt: ”Länsstyrelserna ska fortsatt utveckla myndighetssamverkan vad gäller statlig närvaro och service samt redovisa den statliga närvaron och servicen i länen. Befintlig statistik ska användas. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 31 oktober 2023. Regeringskansliet ska hållas informerat om arbetet. Arbetet ska samordnas av Länsstyrelsen i Örebro län.”

Mål och syfte

Regeringen har tidigare uttalat att det finns behov av att stärka förtroendet för statliga myndigheter och samhällets institutioner genom en väl utvecklad lokal statlig närvaro och service. Utvecklingen går mot fler digitala tjänster, men såväl privatpersoner som företagare har ändå behov av att fysiskt kunna möta myndigheter för att få personlig service. Detta kan vara särskilt viktigt för de som har svårigheter med det svenska språket, de med vissa typer av funktionsnedsättningar och de som är ekonomiskt utsatta.¹

Målsättningen med uppdraget är att

- belysa hur myndighetsinfrastrukturen ser ut i länet, vilken samlad statlig service som finns, hur den kan tänkas utvecklas i framtiden samt analysera vad det får för konsekvenser för det egna länet och dess kommuner.
 - o belysa hur den statliga närvaron och servicen ser ut i länet och dess kommuner.
 - o belysa vilken grad av service som finns i länet och dess kommuner och hur den utvecklas.
- utveckla myndighetssamverkan i länet. Uppdraget ger oss en kontext i vilken vi kan utveckla myndighetssamverkan i länen.
- skapa ett mervärde för den långsiktiga utvecklingen av den statliga styrningen.

Den sammantagna effekten av uppdraget är att länsstyrelsernas analyskompetens stärks på sikt.

Metod

Statlig närvaro

Den statliga närvaron belyses med hjälp av statistik som inhämtas från SCB. Statistiken belyser dels hur den statliga närvaron ser ut redovisningsåret, dels hur den sett ut över tid. Källorna för statistiken är Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS) och Företagsdatabasen (FDB). Den senaste

¹ Prop. 2018/19:47: Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service

uppdateringen av statistiken från RAMS finns tillgänglig för 2021 och från FDB för 2022. Länsstyrelsen i Uppsala län har haft två möten med ledningen för länets statliga myndigheter sedan senaste rapporteringen. Ytterligare underlag till denna rapport är informationsinsamling genom omvärlds- och nyhetsbevakning samt riktade intervjuer med företrädare för myndigheter i länet.

Statlig service

Den statliga servicen belyses genom att kartlägga hur tillgången till personlig service ser ut. Detta görs för elva servicegivande myndigheter². Statistiken som beskrivits under statlig närvaro används även här. Därutöver belyses besökskontoren för dessa myndigheter genom en geografisk tillgänglighetsanalys, vilken beskrivs i stycket nedan.

Geografisk tillgänglighet till statlig service

För att synliggöra tillgången till service ytterligare används resultaten av en geografisk tillgänglighetsanalys som belyser medborgarnas möjlighet till fysisk tillgänglighet till servicen. Tillgänglighetsanalysen är skapad utifrån Trafikverkets nationella vägdata (NVDB), SCB:s befolkningsregister och Samtrafikens kollektivtrafikdata. För att sedan göra avstånds- och restidsanalyser för trafikslagen gång, cykel och bil har ArcGIS Pro använts, medan verktyget TRACC har använts till beräkningar av restid i kollektivtrafiksystemet. Beräkningarna resulterar i båda fall i avståndsmatriser, så kallade origin-destination-matriser, vilka innehåller restid, avstånd i vägnätet samt fågelväg till respektive målpunkt³.

Myndighetssamverkan

Genom myndighetssamverkan har länsstyrelsen möjlighet att föra en dialog, samverka med och inhämta information från myndigheterna löpande under året. Det finns dessutom möjlighet att identifiera hur nuvarande, kommande och planerade förändringar i statlig närvaro och service ser ut. I de fall verksamhetsminskningar planeras blir förordningen 2019:202 om statliga myndigheters lokalisering och förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete centrala delar.

Regional myndighetssamverkan i Uppsala län

Landshövdingen kallar årligen, och mer frekvent vid behov, högsta ledningen för länets statliga myndigheter till möte för att samråda kring aktuella och gemensamma frågor. Under pandemin samlades konstellationen digitalt varannan månad för att dela lägesbilder. Ett möte skedde i oktober 2022 och gruppen sammankallades till ytterligare ett dialogmöte den 17 januari 2023. Flera statliga myndigheter var

² Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden (CSN), Försäkringskassan, Kronofogden, Lantmäteriet, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket, Statens servicecenter och Trafikverket

³ Med målpunkt avses koordinater för de servicegivande myndigheternas besökskontor.

representerade av högsta myndighetsledningen. Ett särskilt tema för mötet var Kollektivtrafiksituationen i länet och Region Uppsala gav en presentation kring detta med efterföljande diskussion. Två myndigheter, Läkemedelsverket och Försvarmakten, var särskilt inbjudna för att ge sina lägesbilder. Länsstyrelsen Uppsala län presenterade kompetensläget i länet.

Länsstyrelsen i Uppsala län samverkar med statliga myndigheter genom flera olika forum, nätverk och samarbetskonstellationer. Samverkan är i olika grad formaliserad och genomförs på olika förvaltningsnivåer. Landshövdingen leder tre ämnesråd för regional samordning av vissa statliga frågor. Dessa är:

- krissamverkansrådet,
- rådet för social hållbarhet,
- miljö- och klimatrådet.

Länsstyrelsen är sammankallande och i dessa medverkar ett flertal av de statliga myndigheterna tillsammans med länets kommuner, regionen samt ytterligare relevanta aktörer för de frågor råden behandlar. Utöver dessa finns ett antal ämnesspecifika mötesplattformar och nätverk där representanter från statliga myndigheter medverkar. Dessa är exempelvis nätverket för HR-chefer, det regionala myndighetsnätverket för Agenda 2030, ÄT UPPsala län och Partnerskapet för landsbygdsutveckling. Länsstyrelsen representeras i dessa grupperingar av andra förvaltningsnivåer än länsledningen.

Förklaring av begrepp

I rapporten förekommer några begrepp samt statistiska mått, vilka beskrivs nedan.

Arbetsställe Med arbetsställe menas varje adress (lokal), fastighet eller grupp av närliggande lokaler och fastigheter där företag och organisationer bedriver verksamhet.⁴

Allmän service Service som ges via servicekontor som avser till exempel allmän vägledning och råd, hjälp med blanketter och ansökningar, information om pågående ärenden och hjälp att boka möten med handläggare i specifika ärenden.

Besökskontor Ett kontor hos någon av de servicegivande myndigheterna som individer har möjlighet att besöka antingen via spontanbesök eller genom att boka tid för ett besök.

Dagbefolkning Förvärvsarbetande befolkning redovisad efter arbetsställets geografiska belägenhet oberoende var de är folkbokförda.

Fördjupad service Service som ges via servicegivande myndigheters egna kontor där medborgaren kan få fördjupad hjälp med sina ärenden.

Servicekontor Kontor som bedrivs av Statens servicecenter. I dagsläget har Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket samverkansavtal med Statens servicecenter. Arbetsförmedlingens kundtorg har också anslutits till servicekontoren. I april 2023 slöt Migrationsverket och Statens servicecenter ett avtal om samverkan. På ett servicekontor kan medborgare få allmän vägledning och råd, hjälp med blanketter och ansökningar, information om pågående ärenden och hjälp att boka möten med handläggare i specifika ärenden.⁵

Statlig sektor En härledd variabel som baseras på ägarkategori, juridisk form samt institutionell sektorkod. Vi följer den indelning som finns i RAMS, det vill säga Statlig förvaltning, Statliga affärsverk och Övriga offentliga institutioner. Detta betyder att AP-fonder, statliga nämndmyndigheter, delegationer, råd och kommittéer som saknar anställda inte ingår i statlig sektor i den här indelningen.

Sysselsatta I RAMS klassificeras personer som förvärvsarbetande om de fått en lön i november som överstiger 99 kronor. Från och med referensår 2019 används huvudsakligen information från AGI avseende november för de anställda.⁶

⁴ <https://www.scb.se/vara-tjanster/bestall-data-och-statistik/regionala-statistikprodukter/fardiga-tabellpaket/definitioner-for-tabellpaket/#ampak>

⁵ <https://www.statenssc.se/besok-servicekontor>

⁶ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/sysselsattning-forvarvsarbete-och-arbetstider/registerbaserad-arbetsmarknadsstatistik-rams/produktrelaterat/aktuellt/ny-kalla-och-metod-vid-framstallning-av-rams/>

Statlig närvaro i länet

I detta avsnitt redovisas antalet statliga myndigheter som har arbetsställen i länet, hur många arbetsställen som finns och var de är geografiskt placerade. Vidare redovisas hur sysselsättningen i statlig sektor ser ut och hur den har utvecklats över tid.

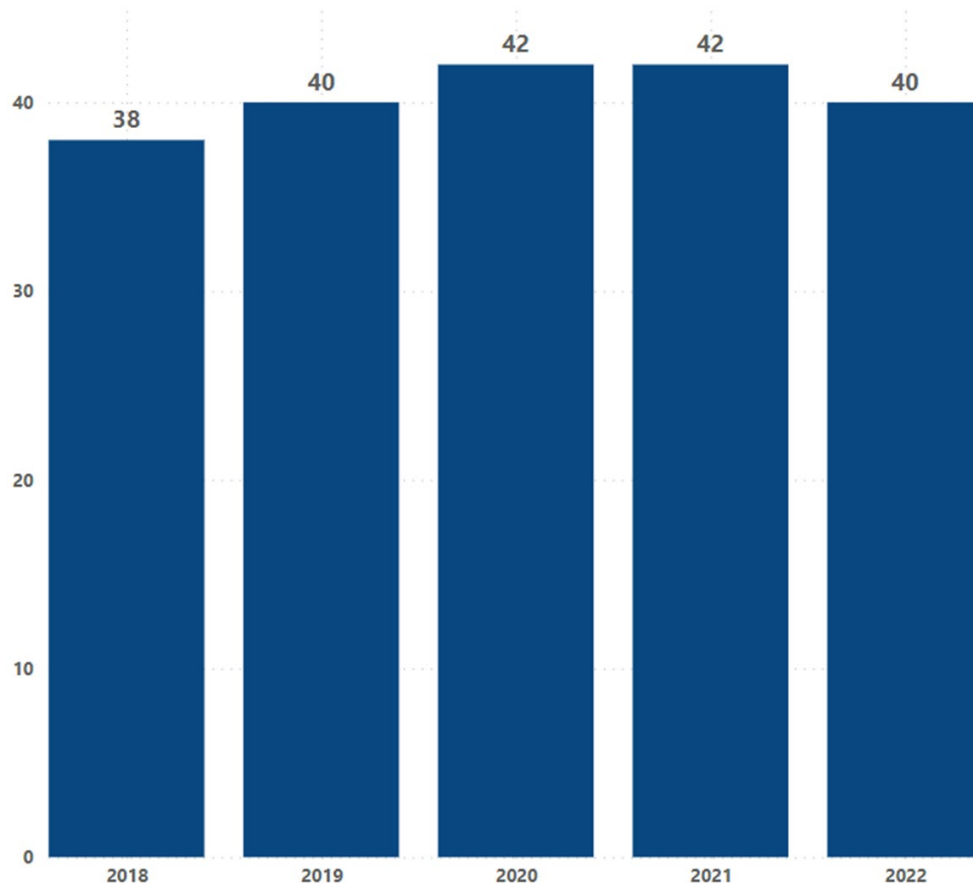
Figur 1 – Karta över länets kommuner

Antal myndigheter och statliga arbetsställen i länet

Det fanns 40 myndigheter i länet 2022 fördelat på länets samtliga åtta kommuner. Antalet myndigheter har ökat med två myndigheter mellan åren 2018 och 2022. I riket som helhet har antalet myndigheter ökat med en myndighet under samma tidsperiod.⁷

Figur 2 – Antal myndigheter i länet 2018–2022

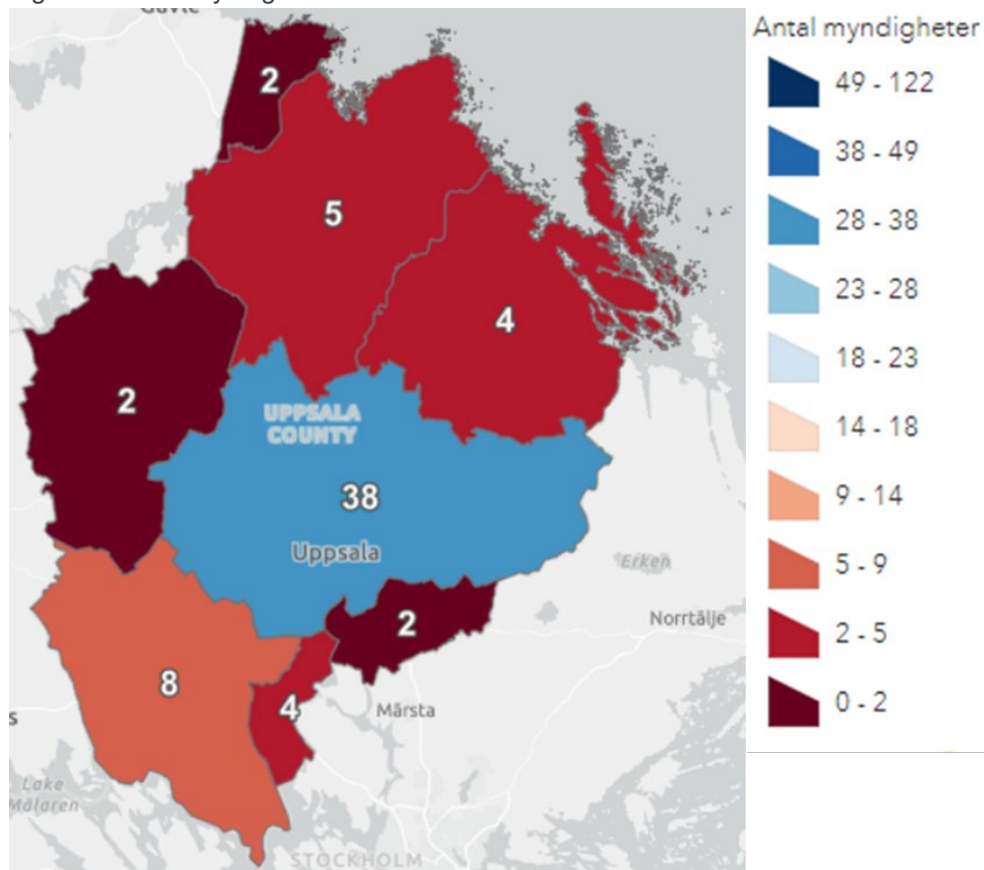

Källa: SCB

⁷ SCB, Företagsdatabasen (SCB). Observera att definitionen av myndigheter här utgår från RAMS definition, dvs Statlig förvaltning, Statliga affärsverk och Övriga offentliga institutioner. Detta betyder att AP-fonder, statliga nämndmyndigheter, delegationer, råd och kommittéer som saknar anställda inte ingår i statlig sektor i den här indelningen.

Antalet myndigheter varierar från 2 i Heby, Knivsta och Älvkarleby kommun till 38 i Uppsala kommun. I kartan i figur 3 illustreras antalet myndigheter i länets kommuner 2022.⁸

Figur 3 – Antal myndigheter i länets kommuner 2022

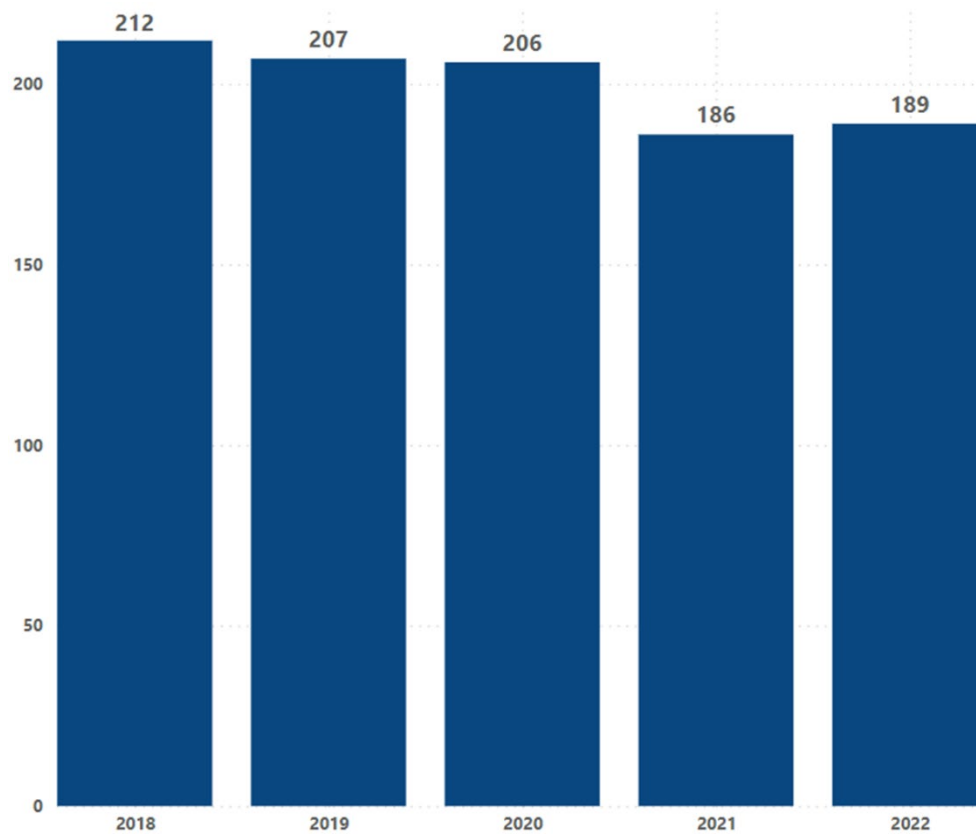

Källa: SCB

⁸ SCB, Företagsdatabasen (SCB)

Det fanns 189 statliga arbetsställen i länet 2022 fördelat på länets samtliga åtta kommuner. Antalet arbetsställen har minskat med 23 arbetsställen mellan åren 2018 och 2022. I riket som helhet har antalet arbetsställen minskat med 191 arbetsställen under samma tidsperiod.⁹

Figur 4 – Antal statliga arbetsställen i länet 2018–2022

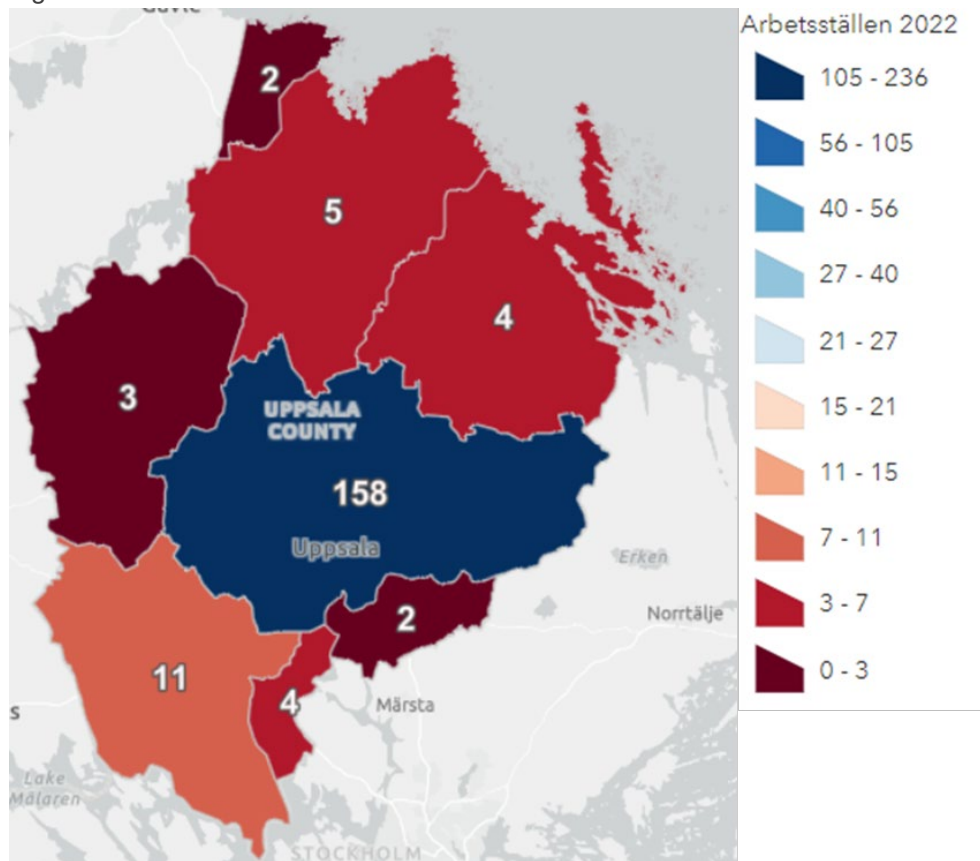

Källa: SCB

⁹ SCB, Företagsdatabasen (SCB)

I kartan i figur 5 visas antalet arbetsställen i länets kommuner 2022. Antalet arbetsställen varierar från 2 i Knivsta och Älvkarleby kommun till 158 i Uppsala kommun.¹⁰

Figur 5 – Antal arbetsställen i länets kommuner 2022

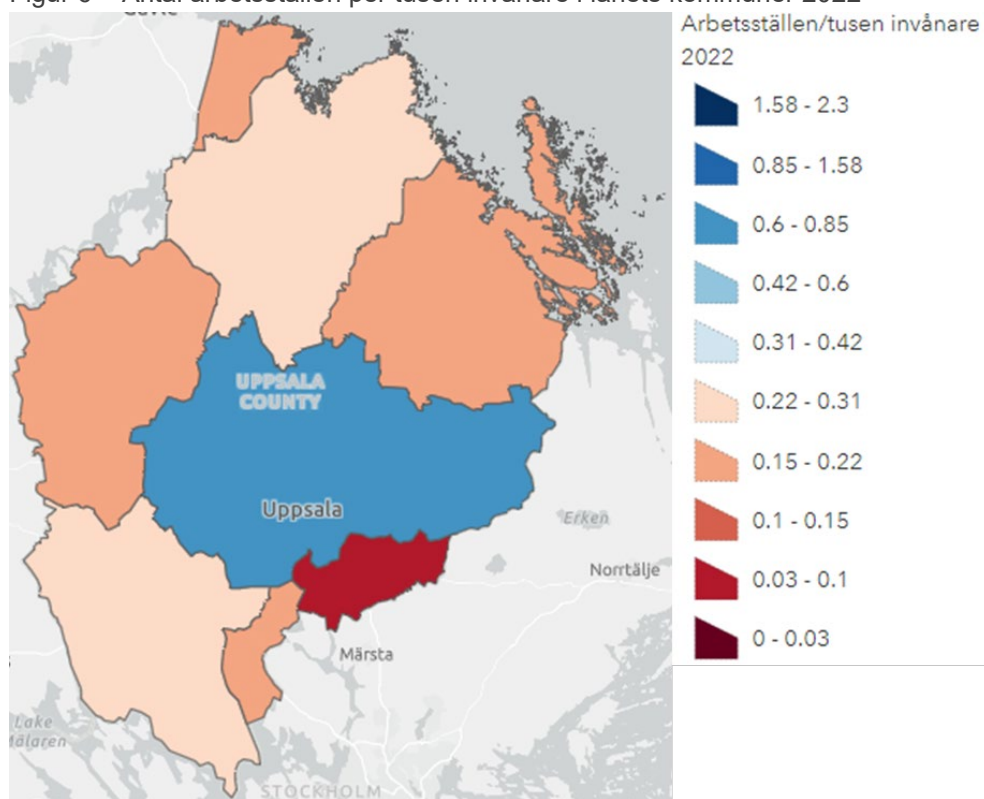
Källa: SCB

I kartan i figur 6 visas antalet arbetsställen 2022 per tusen invånare i länets kommuner. Sett till antalet statliga arbetsställen i förhållande till befolkningen hade länet 0,47 arbetsställen per tusen invånare, medan motsvarande siffra för riket var 0,26 arbetsställen per tusen invånare. Arbetsställen i förhållande till befolkningen var störst i Uppsala kommun med 0,65 arbetsställen per tusen invånare och minst Knivsta kommun med 0,10 arbetsställen per tusen invånare.¹¹

¹⁰ SCB, Företagsdatabasen (SCB)

¹¹ SCB, Företagsdatabasen (SCB)

Figur 6 – Antal arbetsställen per tusen invånare i länets kommuner 2022

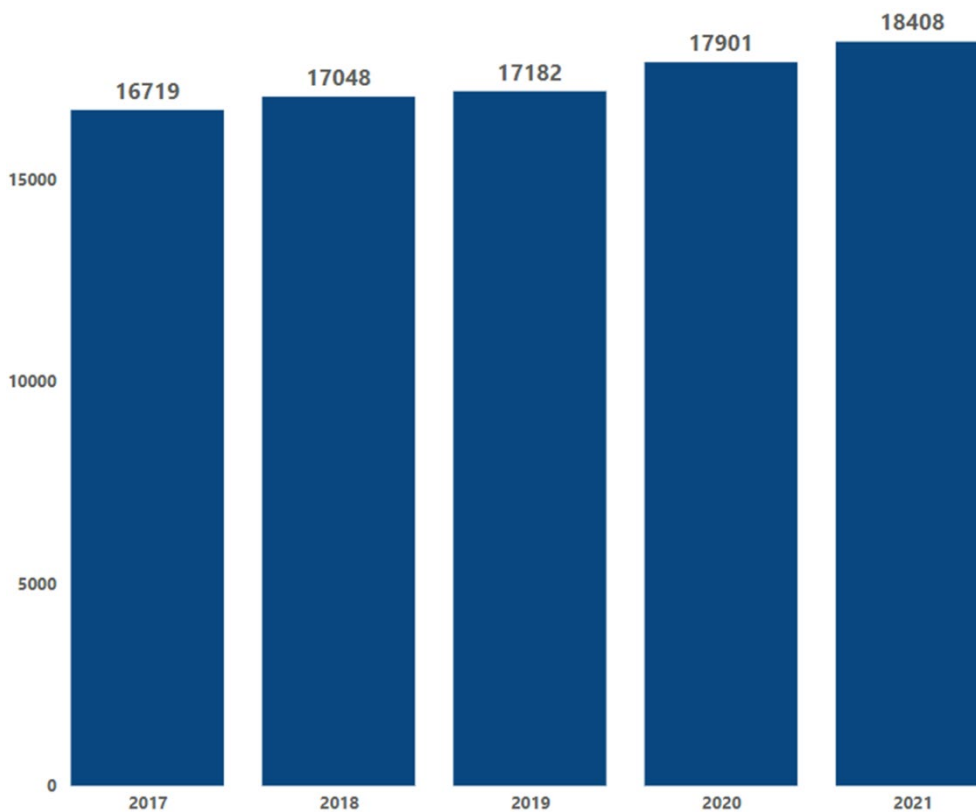

Källa: SCB

Antal sysselsatta inom statlig sektor i länet

Det fanns 18 408 sysselsatta (dagbefolkning) i statlig sektor i länet 2021. Det fanns sysselsatta i av länets samtliga åtta kommuner. Antalet sysselsatta har ökat med 1 689 mellan åren 2017 och 2021. Den procentuella förändringen under tidsperioden är en ökning med 10,1 procent. I riket som helhet har sysselsättningen ökat med 5,6 procent under samma tidsperiod.¹²

Figur 7 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2017–2021

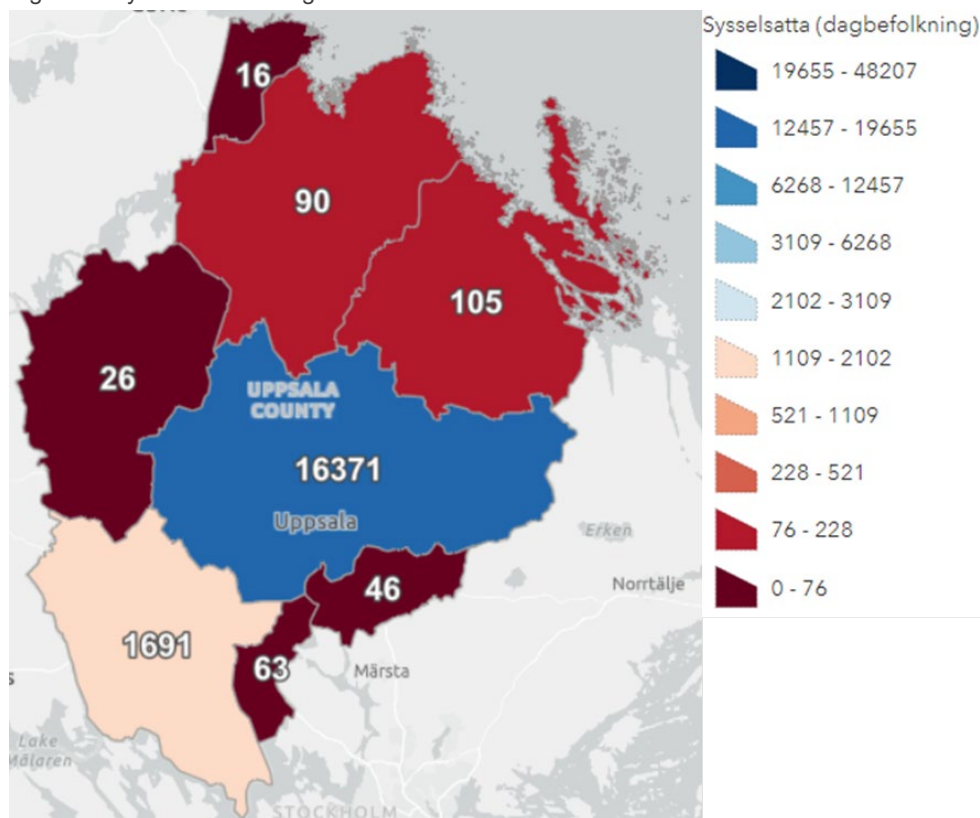

Källa: SCB

¹² Statistiska centralbyrån, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

I kartan i figur 8 illustreras antalet sysselsatta i statlig sektor efter kommun. Det fanns flest sysselsatta i Uppsala kommun med 16 371 sysselsatta och minst antal sysselsatta i Älvkarleby kommun med 16 sysselsatta.¹³

Figur 8 – Sysselsatta i statlig sektor i länets kommuner 2021

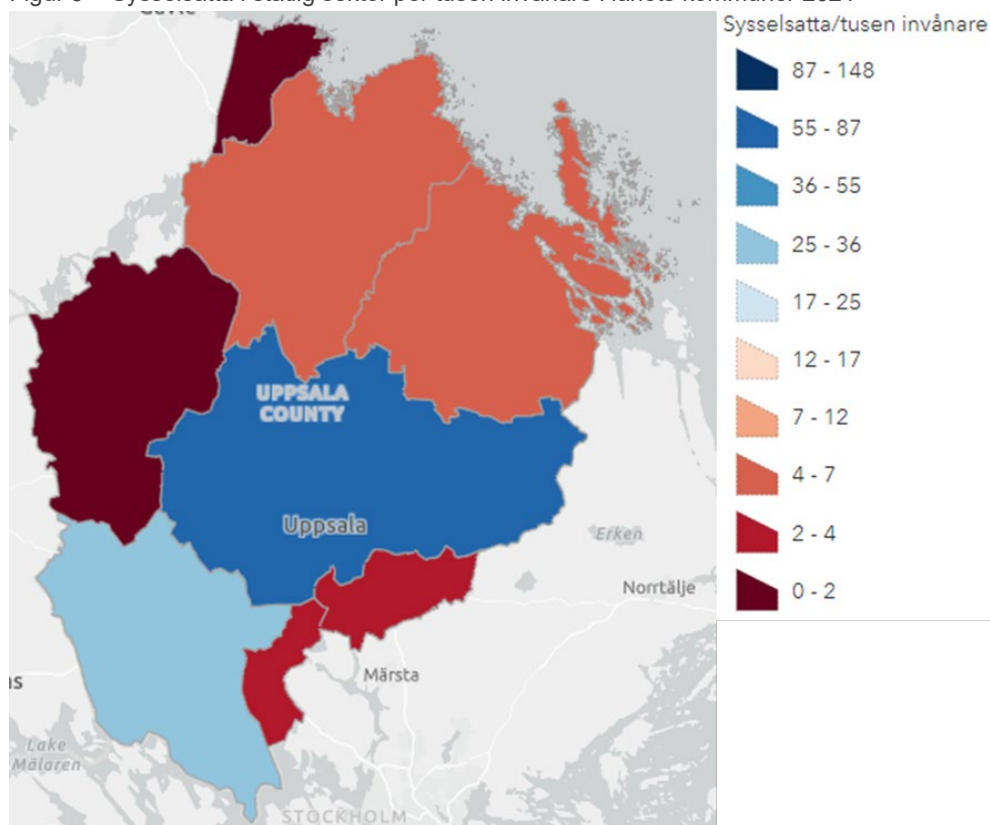
Källa: SCB

I kartan i figur 9 illustreras antalet sysselsatta i statlig sektor i förhållande till befolkningen. Sett till antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen hade länet 47 sysselsatta per tusen invånare, medan motsvarande siffra för riket var 26. Antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen var högst i Uppsala kommun med 69 sysselsatta per tusen invånare, medan andelen var lägst i Heby, Knivsta och Älvkarleby kommun med 2 sysselsatta per tusen invånare.¹⁴

¹³ Statistiska centralbyrån, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

¹⁴ Statistiska centralbyrån, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

Figur 9 – Sysselsatta i statlig sektor per tusen invånare i länets kommuner 2021

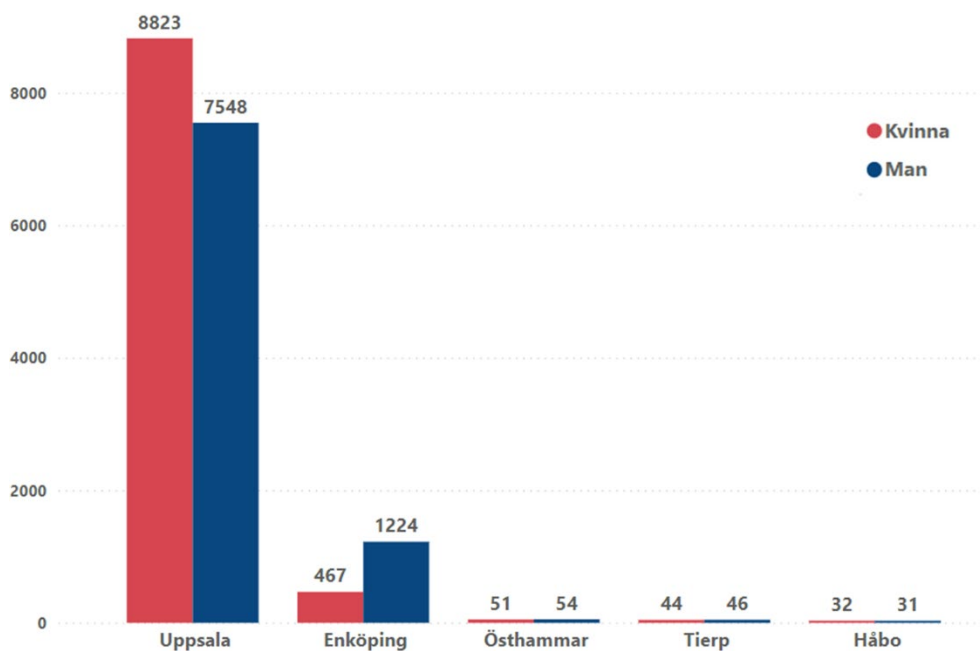

Källa: SCB

2021 var 51 procent kvinnor och 49 procent män sysselsatta i statlig sektor. I diagrammet i figur 10 visas könsfördelningen i de fem kommuner i länet med flest antal sysselsatta.¹⁵

¹⁵ Statistiska centralbyrån, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

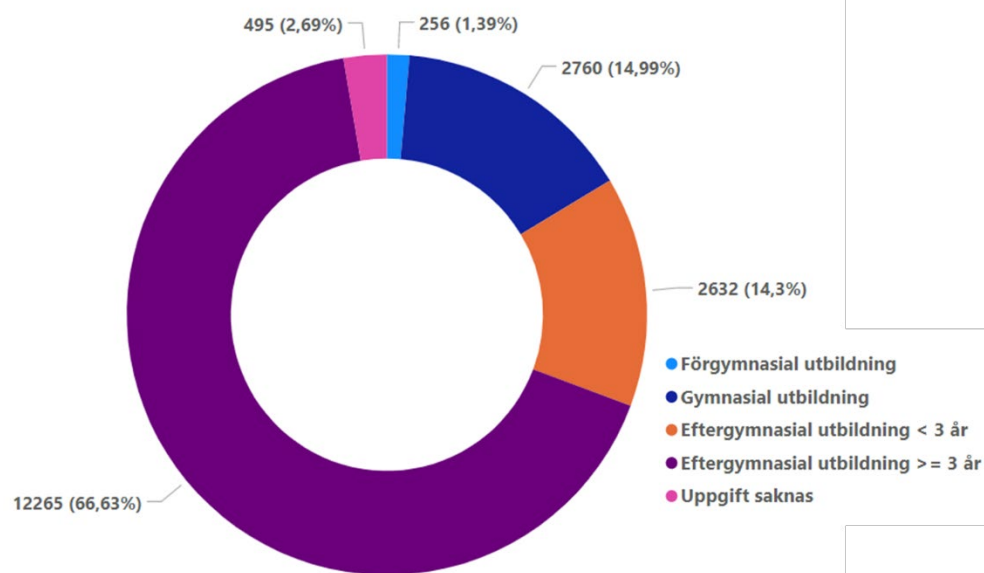
Figur 10 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet efter kön i de fem kommuner med flest antal sysselsatta 2021

Källa: SCB

Totalt sett hade 81 procent av de sysselsatta en eftergymnasial utbildning. Motsvarande siffra för riket är 78 procent.¹⁶

Figur 11 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2021 efter utbildningsnivå

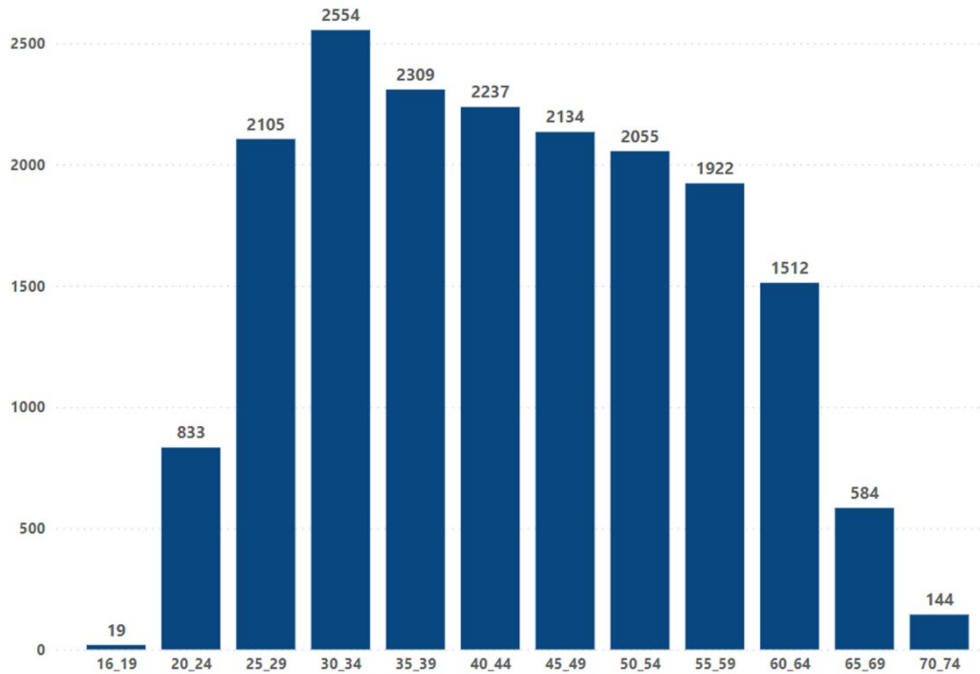

Källa: SCB

¹⁶ Statistiska centralbyrån, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

Antalet sysselsatta var relativt jämnt fördelade med avseende på åldersgrupp. Den åldersgrupp som var vanligast bland de sysselsatta var 30–34 år. Den vanligaste åldersgruppen bland de sysselsatta i riket var 45–49 år.¹⁷

Figur 12 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2021 efter åldersgrupp

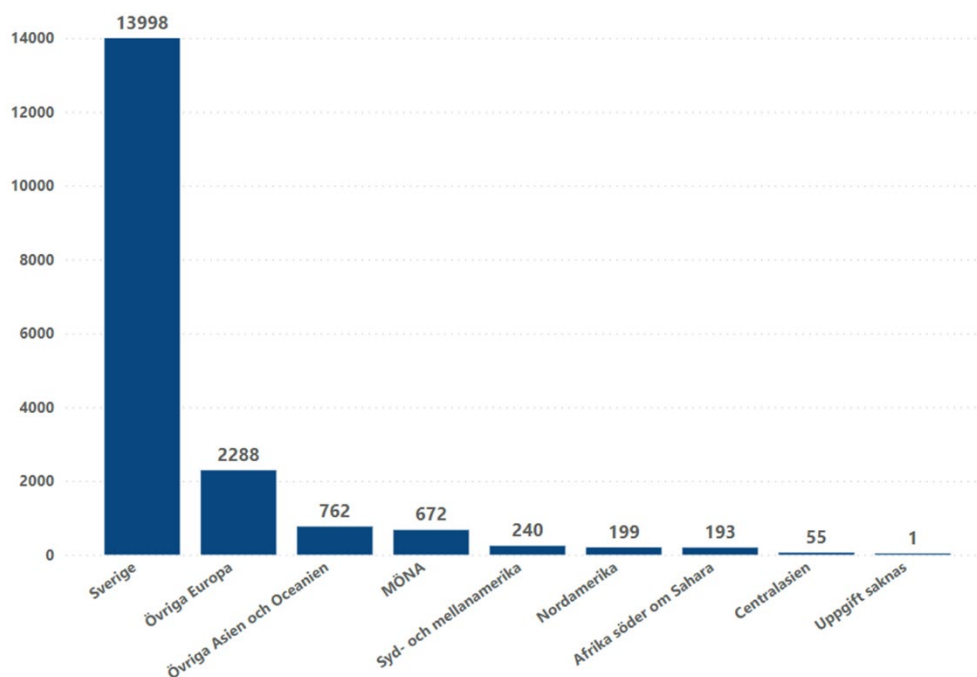

Källa: SCB

¹⁷ Statistiska centralbyrån, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

Om vi delar in de sysselsatta i födelselandsgrupper ser vi att majoriteten, 76 procent, var födda i Sverige. Motsvarande andel för riket var 84 procent.¹⁸

Figur 13 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2021 efter födelselandsgrupp¹⁹

Källa: SCB

Statlig service i länet

I det här avsnittet presenteras en fördjupning i elva servicegivande myndigheter och deras regionala närvaro. De servicegivande myndigheterna är Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden (CSN), Försäkringskassan, Kronofogden, Lantmäteriet, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket, Statens servicecenter och Trafikverket. I det följande presenteras hur många besökskontor de servicegivande myndigheterna har och hur den geografiska tillgängligheten till statlig service ser ut utifrån restider och olika trafikslag.

I länet finns 22 besökskontor hos de servicegivande myndigheterna 2023. Det går att nå tio av elva servicegivande myndigheter via besökskontor.²⁰ Det största antalet besökskontor finns i Uppsala kommun.²¹ I tabell 1 visas antalet kontor som går att besöka via respektive myndighets egna besökskontor. Det går även att besöka Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket via samtliga servicekontor hos Statens

¹⁸ Statistiska centralbyrån, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

¹⁹ MÖNA: Mellanöstern och Nordafrika

²⁰ Försäkringskassan, Skatteverket och Pensionsmyndigheten finns representerade via Statens servicecenters besökskontor.

²¹ Länsstyrelsen i Örebro län (2023) Kartläggning av besökskontor hos de servicegivande myndigheterna

servicecenter.²² I vissa län går det även att besöka Migrationsverket via Statens servicecenters kontor. Det finns dock inga sådana kontor i Uppsala län.

Tabell 1: Antal egna besökskontor hos de servicegivande myndigheterna i länet 2021 och 2023²³

Myndighet	Antal besökskontor 2021	Antal besökskontor 2023
Arbetsförmedlingen	2	2
Centrala studiestödsnämnden	0	0
Försäkringskassan	0	0
Kronofogdemyndigheten	1	1
Lantmäteriet	1	1
Migrationsverket	1	1
Pensionsmyndigheten	0	0
Polismyndigheten	9	9
Skatteverket	0	0
Statens servicecenter	3	3
Trafikverket	5	5
Totalt	22	22

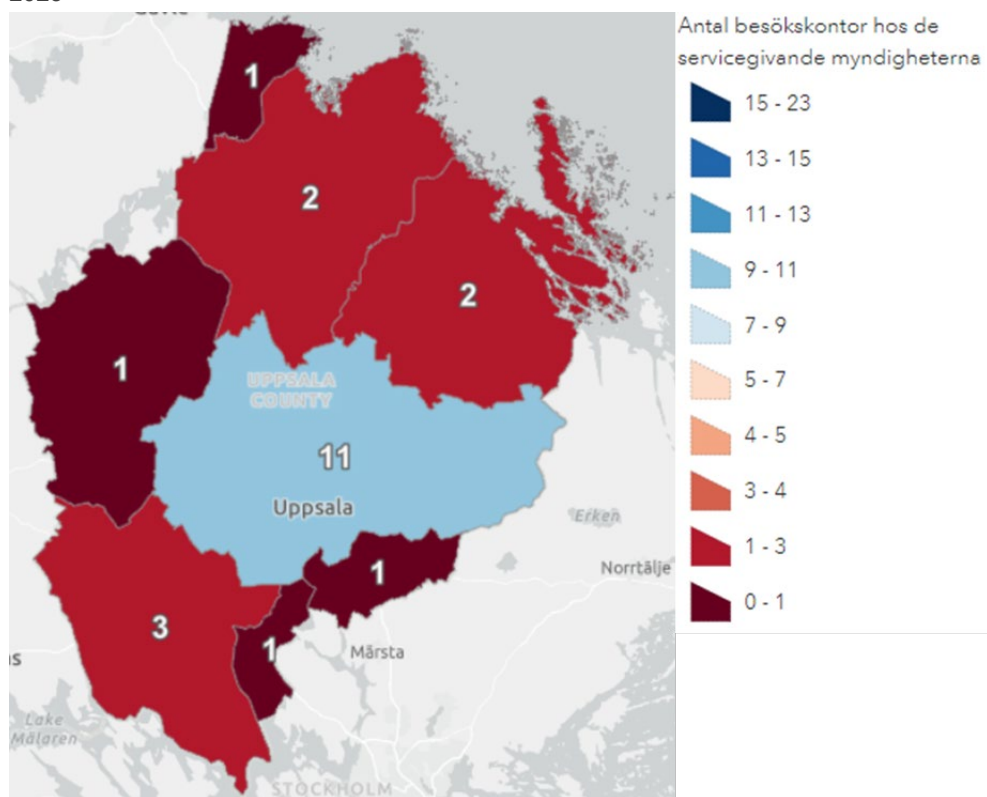
Källa: Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2021 och 2023

²² När mätningen gjordes våren 2021 hade inte alla Arbetsförmedlingens kundtorg flyttats över ännu.

²³ Besökskontor enligt Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av vilka kontor som går att besöka. Trafikverkets besökskontor definieras som platser för uppkörning, fotografering och kunskapsprov. Besök till Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket sker via Statens servicecenter. Även Arbetsförmedlingens kundtorg ingår här.

I kartan i figur 14 visas antal besökskontor hos de servicegivande myndigheterna 2023 i länets kommuner.

Figur 14 – Antal besökskontor hos de servicegivande myndigheterna i länets kommuner 2023

Källa: Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2023

Geografisk tillgänglighet till servicegivande myndigheter

Tillgänglighetsanalysen visar hur stor andel av länets befolkning som kan ta sig till närmaste besökskontor hos någon av de servicegivande myndigheterna med olika trafikslag. Tabell 2 visar hur den geografiska medeltillgängligheten ser ut i länet 2023 utifrån de olika trafikslagen och restid. Inom parentes visas motsvarande andelar för riket.²⁴

Tabell 2 – Geografisk medeltillgänglighet (%) till de servicegivande myndigheternas besökskontor 2023 efter restid och trafikslag (andelar för riket inom parentes)

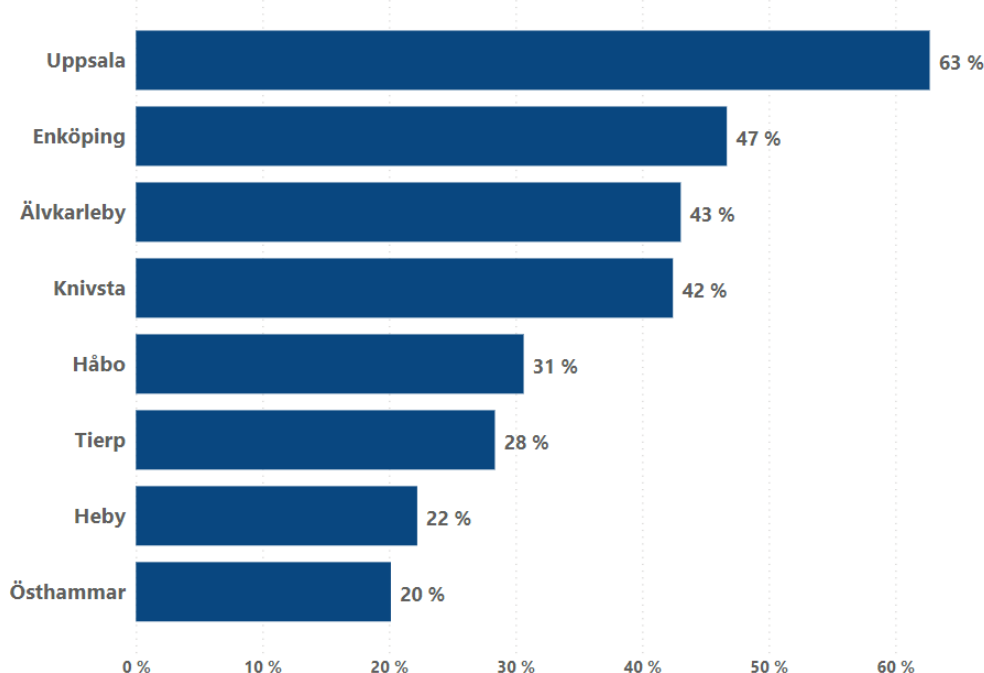
Trafikslag	20 min	40 min	60 min
Promenad	8 (10)	24 (23)	35 (32)
Cykel	42 (39)	51 (55)	61 (66)
Kollektivtrafik	23 (29)	56 (58)	70 (73)
Bil	65 (70)	86 (89)	99 (95)

Källa: Trafikanalys

²⁴ Trafikanalys (2023) *Geografiska tillgänglighetsanalyser, servicegivande myndigheter*

Den geografiska medeltillgängligheten i länet är 52 procent, medan den i riket är 53 procent. I diagrammet i figur 15 visas den geografiska medeltillgängligheten till de servicegivande myndigheterna i länets kommuner 2023. Det är högst geografisk medeltillgänglighet i Uppsala kommun och lägst i Östhammars kommun.²⁵

Figur 15 – Geografisk medeltillgänglighet till de servicegivande myndigheternas besökskontor i länets kommuner 2023

Källa: Trafikanalys

Tabell 3 visar hur stor andel i befolkningen som kan ta sig till närmaste besökskontor hos respektive servicegivande myndighet inom 40 minuter för trafikslagen promenad, cykel, kollektivtrafik och bil 2023. I tabellen visas således den geografiska medeltillgängligheten till myndigheterna.²⁶

Den geografiska medeltillgängligheten till de servicegivande myndigheterna i länet skiljer sig åt mellan myndigheterna. Polismyndigheten har den högsta geografiska medeltillgängligheten vilket beror på dess utbredda närvaro i länet med 14 kontor. CSN har lägst då de saknar eget kontor i länet. Tillgången till Statens servicecenter med sin samlade myndighetsservice är förhållandevis god då cirka två tredjedelar av länets befolkning kan nå deras fysiska kontor inom 40 minuter med stöd av kollektivtrafik. Dock bör påtalas att det i Uppsala kommun finns två kontor där det ena heter Uppsala city, men inte ligger centralt, och det andra finns i det särskilt utsatta området Gottsunda. Statens servicecenters tredje kontor i länet ligger centralt i Enköping. I nedanstående tabell visas andelarna för de olika trafikslagen med 40 minuters resa.²⁷

²⁵ Trafikanalys (2023) *Geografiska tillgänglighetsanalyser, servicegivande myndigheter*

²⁶ Trafikanalys (2023) *Geografiska tillgänglighetsanalyser, servicegivande myndigheter*

²⁷ Trafikanalys (2023) *Geografiska tillgänglighetsanalyser, servicegivande myndigheter*

Tabell 3 – Andel (%) i länets befolkning som kan nå ett besökskontor hos respektive myndighet med 40 minuters restid 2023 (andelar för riket inom parentes)

	<i>Promenad</i>	<i>Cykel</i>	<i>Kollektiv- trafik</i>	<i>Bil</i>
Arbetsförmedlingen	40 (39)	61 (72)	72 (77)	97 (98)
CSN	0 (5)	0 (24)	2 (27)	17 (56)
Försäkringskassan	25 (33)	59 (69)	66 (73)	96 (98)
Kronofogdemyndigheten	24 (13)	50 (42)	59 (46)	94 (86)
Lantmäteriet	24 (14)	50 (42)	57 (46)	93 (91)
Migrationsverket	16 (12)	49 (42)	53 (46)	95 (84)
Pensionsmyndigheten	25 (33)	59 (69)	66 (73)	96 (98)
Polismyndigheten	46 (41)	79 (81)	82 (81)	100 (99)
Skatteverket	25 (33)	59 (69)	66 (73)	96 (98)
Statens servicecenter	25 (33)	59 (69)	66 (73)	96 (98)
Trafikverket	15 (24)	62 (71)	56 (69)	100 (99)
Samtliga servicegivande myndigheter	24 (23)	51 (55)	56 (58)	86 (89)

Källa: Trafikanalys

Tabell 4 visar hur stor andel i befolkningen som kan ta sig till närmaste besökskontor hos respektive servicegivande myndighet inom 40 minuter för trafikslagen promenad, cykel, kollektivtrafik och bil 2023 respektive 2021. 2021 års mätning visas inom parentes.²⁸

Tabell 4 – Andel (%) i länets befolkning som kan nå ett besökskontor hos respektive myndighet med 40 minuters restid 2023 respektive 2021 (andelar för 2021 inom parentes)

	<i>Promenad</i>	<i>Cykel</i>	<i>Kollektiv- trafik</i>	<i>Bil</i>
Arbetsförmedlingen	40 (39)	61 (82)	72 (73)	97 (97)
CSN	0 (0)	0 (0)	2 (3)	17 (16)
Försäkringskassan	25 (17)	59 (58)	66 (83)	96 (96)
Kronofogdemyndigheten	24 (27)	50 (57)	59 (62)	94 (94)
Lantmäteriet	24 (27)	50 (55)	57 (61)	93 (93)
Migrationsverket	16 (16)	49 (58)	53 (54)	95 (91)
Pensionsmyndigheten	25 (17)	59 (58)	66 (83)	96 (96)
Polismyndigheten	46 (46)	79 (78)	82 (82)	100 (100)
Skatteverket	25 (17)	59 (58)	66 (83)	96 (96)
Statens servicecenter	25 (17)	59 (58)	66 (83)	96 (96)
Trafikverket	15 (32)	62 (62)	56 (70)	100 (100)
Samtliga servicegivande myndigheter	24 (26)	51 (56)	56 (61)	86 (86)

Källa: Trafikanalys

Tillgänglighetsanalysen visar hur stor andel av länets befolkning som ta sig till närmaste besökskontor hos Statens servicecenter med olika trafikslag. Tabell 5 visar hur den geografiska tillgängligheten ser ut i länet 2023 utifrån de olika trafikslagen och restid. Inom parentes visas motsvarande andelar för riket.²⁹

Tabell 5 – Geografisk tillgänglighet (%) till Statens servicecenters besökskontor 2023 efter trafikslag och restid (andelar för riket inom parentes)

Trafikslag	20 min	40 min	60 min
Promenad	8 (15)	25 (33)	45 (45)
Cykel	52 (51)	59 (69)	72 (80)
Kollektivtrafik	33 (43)	66 (73)	79 (84)
Bil	76 (84)	96 (98)	99 (100)

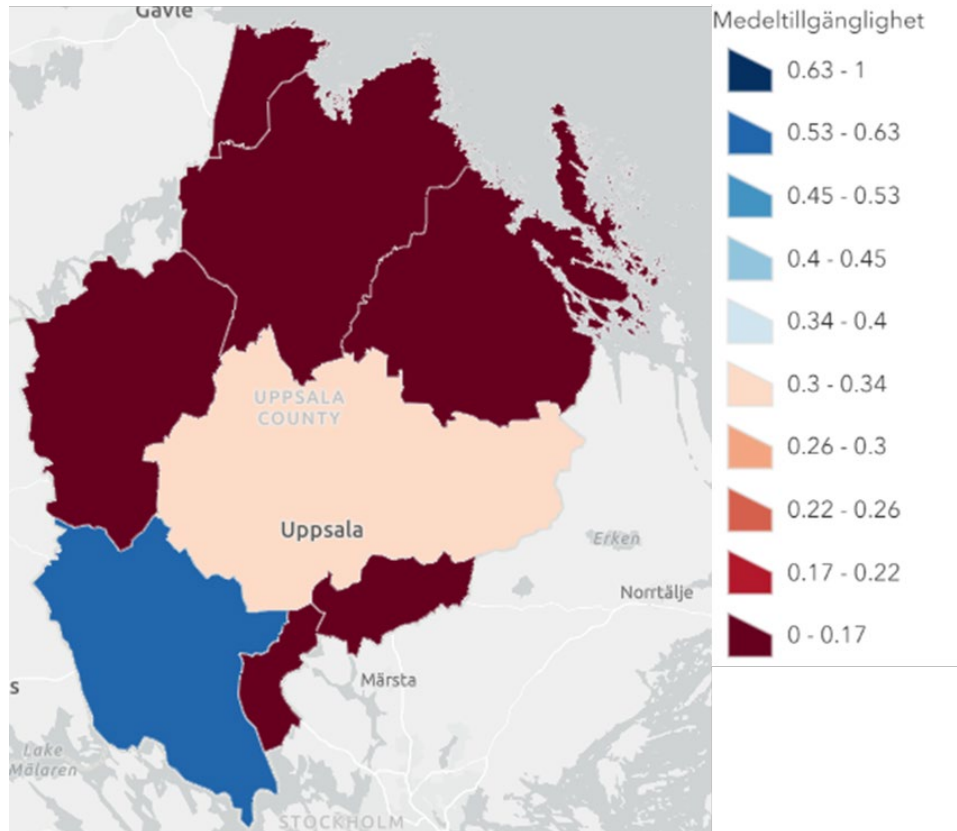
²⁸ Trafikanalys (2021) *Geografiska tillgänglighetsanalyser, servicegivande myndigheter* samt Trafikanalys (2023) *Geografiska tillgänglighetsanalyser, servicegivande myndigheter*

²⁹ Trafikanalys (2023) *Geografiska tillgänglighetsanalyser, servicegivande myndigheter*

Källa: Trafikanalys

Kartorna nedan illustrerar hur stor andel i befolkningen i respektive kommun som kan ta sig till något av Statens servicecenters besökskontor inom 40 minuter för trafikslagen promenad, cykel, kollektivtrafik och bil 2023.³⁰

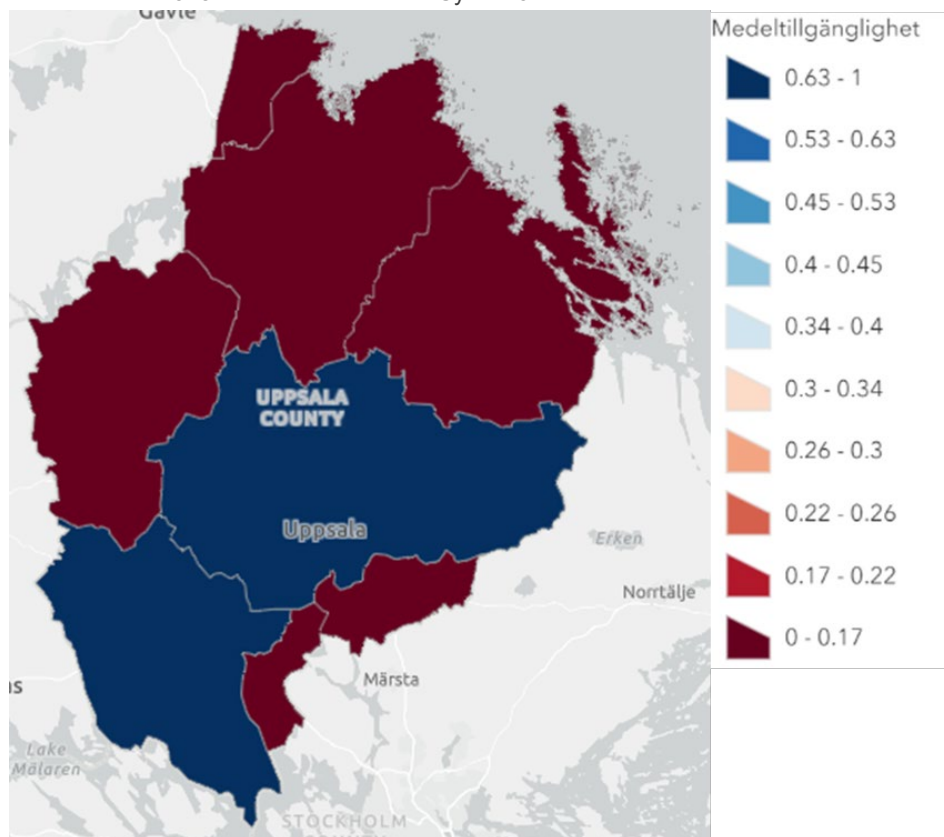
Figur 16 – Geografisk tillgänglighet till Statens servicecenters besökskontor 2023 i länets kommuner - Promenad 40 min

Källa: Trafikanalys

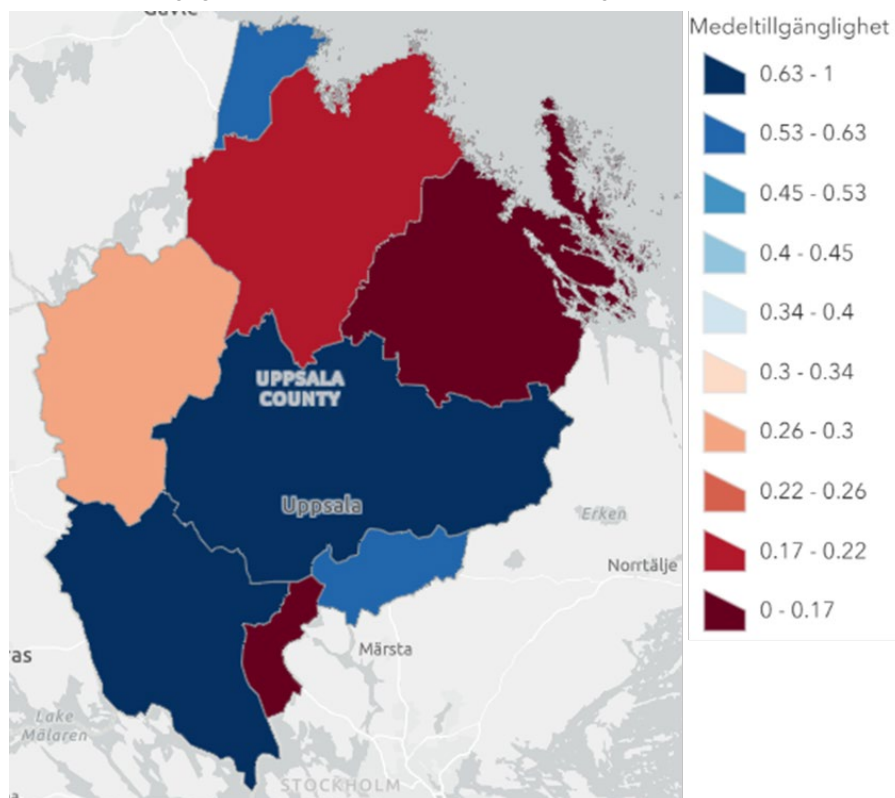
³⁰ Trafikanalys (2023) *Geografiska tillgänglighetsanalyser, servicegivande myndigheter*

Figur 17 – Geografisk tillgänglighet till Statens servicecenters besökskontor 2023 i länets kommuner - Cykel 40 min

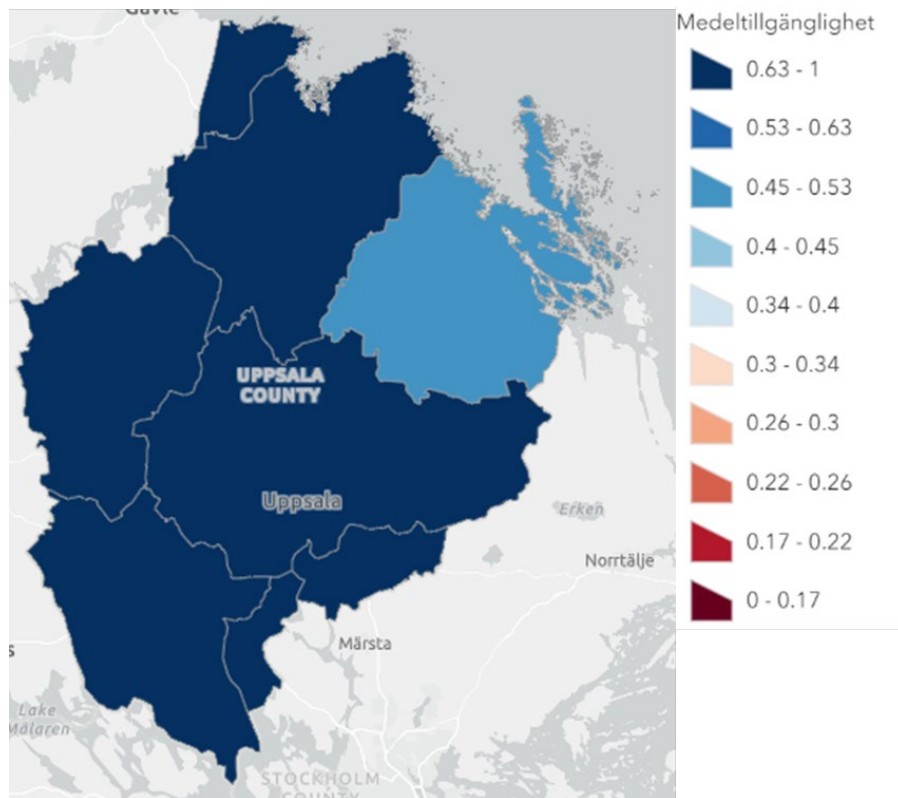
Källa: Trafikanalys

Figur 18 – Geografisk tillgänglighet till Statens servicecenters besökskontor 2023 i länets kommuner - Kollektivtrafik 40 min

Källa: Trafikanalys

Figur 19 – Geografisk tillgänglighet till Statens servicecenters besökskontor 2023 i länets kommuner - Bil 40 min

Källa: Trafikanalys

Andra faktorer som påverkar Statlig närvaro och service

Uppsala län är Sveriges snabbast växande län för sjunde året i rad och har nu över 400 000 invånare.³¹ Länet förväntas att växa med 36 procent fram till 2050, jämfört med en 13-procentig ökning i riket.³² Den främsta befolkningstillväxten bedöms komma att ske i Knivsta, Enköpings, Uppsala och Håbo kommuner. Ökningen i Knivsta beräknas bli 58 procent och i Enköping 49 procent. I dessa kommuner kommer ökningen bero på födslar och inflyttning. I länets övriga fyra kommuner kommer ökningen ske endast med anledning av inflyttning. I länet kommer gruppen äldre över 80 år, det vill säga personer i icke-arbetsför ålder, öka med 115 procent. Det bidrar till att den demografiska försörjningskvoten försämras i länet från 76 till 73 procent. Lägst väntas den bli i Uppsala kommun med anledning av den stora andelen studenter.

Arbetslösheten är och har historiskt sett varit lägre i Uppsala län än riket i övrigt, vilket delvis kan bero på den höga utbildningsnivån. Andelen högutbildade är betydligt högre i länet än Sverige genomsnittet. Länet har nära till Stockholm och flera av länets större orter har också en närhet till storstäder på andra sidan länsgränserna. Enligt Arbetsförmedlingens statistik så minskar antalet inskrivna arbetslösa jämfört med år 2022 samtidigt som antalet lediga jobb ökar.³³ Antalet nyinskrivna arbetssökanden är i stort oförändrat. Arbetsmarknaden i länet är således robust även i kölvattnet av en världsomspännande pandemi. Det beror troligen på att länet har en stor branschbredd inklusive företag som verkar globalt och inte är konjunktur känsliga. En hög andel offentligt anställda, inte minst inom de två universiteten, bidrar till en hög sysselsättningsgrad. Samtidigt innebär det att tröskeln för inträde på arbetsmarknaden blir hög för många och det är inte ovanligt att det krävs goda kontakter eller en hög utbildning för att etablera sig på arbetsmarknaden i länet då utbudet av tillgänglig välutbildad arbetskraft i genomsnitt är hög.

Uppsala län har en lägre andel svenskfödda i statlig anställning än riket som helhet, 76 procent jämfört med 84 procent.³⁴ Länsstyrelsen bedömer att de två universiteten och andra forskningsintensiva verksamheter bidrar till detta då utbildningarna och arbetsställena är attraktiva för personer från andra länder.

Uppsala är länets tillväxtmotor och omsättningstillväxten har över tid varit starkt koncentrerad, bland annat genom den stora Life science sektorn. De fyra största företagen har stått för mer än fyra femtedelar av omsättningstillväxten i länet mellan åren 2010-2020.³⁵ Även Norduppland utvecklas i snabb takt.

³¹ [Befolkningsstatistik \(scb.se\)](https://www.scb.se), länk kontrollerad 2023-07-03

³² Region Uppsala (2022), *Befolkningsprognos för Uppsala län 2022-2050*

³³ [Statistik - Arbetsförmedlingen \(arbetsformedlingen.se\)](https://arbetsformedlingen.se)

³⁴ Statistiska centralbyrån, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

³⁵ Uppsala kommun (2022), *Näringslivsanalys halvår 2022*

Ungefär tretton mil norr om Stockholm bildas nu vad som kan betecknas som ett nytt industrikluster med stort fokus på grön omställning.³⁶ Utöver verksamheter som Munters, Erasteel, Sandvik Coromant, Atlas Copco och Forsmarks kärnkraftverk, planeras det för flera större etableringar, exempelvis slutförvar för använt kärnbränsle, flygbränslefabrik och en gruva i Dannemora. Fram till år 2035 behöver bortåt 5 000 personer rekryteras till arbetsgivare i området.

Uppsala län är ett pendlingslän. Länets arbetsgivare är beroende av en god infrastruktur för att kunna säkerställa sin kompetensförsörjning. Ett väl utvecklat transportsystem är en förutsättning för att kunna bo, leva och verka i alla delar av länet. Genom att förbättra möjligheterna till arbetspendling kan behovet av att centralisera verksamheter minska. På så sätt kan arbetsställen i mindre orter eller i mindre kommuner vara kvar vilket innebär att inkomster och kompetenser blir kvar. För att säkerställa kompetensförsörjningen på landsbygderna och bidra till en hållbar landsbygdsutveckling krävs att det finns goda möjligheter till pendling. Men boende- och transportlösningar behöver kompletteras med satsningar i digital infrastruktur. Detta så att det ska finnas möjligheter på landsbygderna även för de som vill kunna distansarbete. Här spelar även distansarbetsavtal en viktig roll och kan bidra till att fler är villiga att ta anställning längre bort då kraven på fysisk närvaro minskar. Arbetsmarknadsregionerna blir större i och med ökade möjligheter att arbeta på distans och att kraven på fysisk närvaro minskar. En stark statlig närvaro kan motverka riskerna med en försämrade demografisk försörjningskvot.

Uppsala län har en fortsatt stark närvaro av statliga myndigheter. Dessa är främst koncentrerade till Uppsala kommun. De två universiteten, Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, är två större arbetsgivare. Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Sveriges geologiska undersökning (SGU) är andra större myndigheter med säte i länet. Andra myndigheter i Uppsala är Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), Institutet för språk och folkminnen (Isof) och Nordiska Afrikainstitutet (NAI). En större statlig arbetsgivare utanför Uppsala kommun i länet är bland annat Försvarsmakten i Enköping

Den starka demografiska utvecklingen i länet gör att behovet av statlig närvaro är fortsatt stor. Befolkningsökningen medför att vissa myndigheter behöver öka sin procentuella närvaro. Det gäller inte minst myndigheter inom lag och ordning där politiska satsningar görs. Det avser exempelvis domstolarna, Kriminalvården och Polismyndigheten.

Men även andra myndigheter signalerar behov av att utöka sina lokaler eller att de behöver byta lokaler. Pandemin påverkade dock behovet av fysiska lokaler och ökade andelen arbetsgivare som erbjuder distansarbetsavtal. Distansarbetsavtal medför utmaningar i planeringen av behov av lokaler enligt

³⁶ Stockholms Handelskammare (2023), *Förstudie: Tillväxtklustret Norduppland*

flera HR-representanter som länsstyrelsen pratat med. I dialogmötet med statliga myndighetschefer i januari 2023 lyftes från HR-sidan att det råder en rekordhög kompetensbrist inom flera områden. Det finns ett behov av att locka fler unga arbetstagare att söka sig till statliga tjänster. Det finns en efterfrågan av ”kombinationskompetens” för att kunna arbeta mer brett i sakfrågor, men det inkluderar även behov av ökad digital kompetens. Ledaregenskaper som efterfrågas i framtiden är mer av så kallade ”soft skills”. Ett ökat fokus på krisberedskap och civilt försvar medför en omorientering för staten och dess arbetsgivare.

Samlad bedömning av statlig närvaro och service och dess påverkan på länet

Statliga myndigheter har en stark närvaro i Uppsala län. Bedömningen är att antal sysselsatta i statlig sektor i länet kommer att fortsätta att öka. Även fortsatt förefaller viss centralisering ske där myndigheter flyttar verksamheter för att koncentrera sig till vissa orter och då främst i större städer, vilket beskrivs mer nedan.

De två universiteten i länet samt näringslivet inom framför allt Life science utgör stabila förutsättningar för samverkan med myndigheter där geografisk närhet underlättar. Universiteten har mycket nära samverkan med sektorspecifika myndigheter i länet. Länsstyrelsen bedömer att universiteten är en viktig del av länets kompetensförsörjning och bidrar till länets attraktionskraft för etablering av företag. De bidrar även till att öka den regionala tillväxten i Uppsala län. Försvarsmakten är en nod för myndigheter inom totalförsvaret och har en nära samverkan med exempelvis Livsmedelsverket, länsstyrelsen och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA).

Antalet servicegivande myndigheterna med egna besökskontor i länet är oförändrat mellan 2021 och 2023. Myndigheter med egna besökskontor är Arbetsförmedlingen, Kronofogdemyndigheten, Lantmäteriet, Migrationsverket, Polismyndigheten, Statens servicecenter och Trafikverket. Myndigheter utan besökskontor är Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket, av de myndigheterna så finns dock alla utom CSN representerade via Statens servicecenter. Statens Servicecenter har meddelat att de öppnar ett kontor i Östhammar i oktober 2023.³⁷ Det gör att de får totalt fyra kontor i länet, de har sedan tidigare två kontor i Uppsala och ett i Enköping. Då Statens servicecenter samlar flera myndigheter så bedömer länsstyrelsen att tillgången till statlig service förbättras i Östhammars kommun och de östra delarna av länet i och med det nya kontoret. Polismyndigheten ser

³⁷ Intervju med kommunikatör på Statens servicecenter 2023-07-06

en kraftig expansion av antal anställda framåt i hela landet som en del av nuvarande och tidigare regerings satsningar mot brottslighet. Länsstyrelsen har inte kännedom kring planer på att ändra distributionen av kontor i länet. Som en konsekvens av kriget i Ukraina har Migrationsverket tidigare utökat boendekapaciteten och därmed också arbetsställen i länet. Detta innebar dock endast att antalet anställda växte på marginalen.

Förändringarna i kontorsnät för de servicegivande myndigheterna påverkar den geografiska tillgängligheten till dessa myndigheter. Till fots når åtta procent av medborgarna i länet myndigheterna inom 20 minuter, 24 procent inom 40 minuter och 35 procent inom 60 minuter. Motsvarande siffror för riket är 10, 23 respektive 32 procent. Tillgången med cykel är högre vid cykling inom 20 minuter men högre för cykling under 40 eller 60 minuter. Länsstyrelsen bedömer att detta till stor del beror på att cykelnätet i Uppsala stad är väl utbyggt. Via kollektivtrafik så når länsborna de servicegivande myndigheterna i lägre utsträckning än riksgenomsnittet i alla uppmätta tidsintervaller. Via bil har boende i länet närmare än riksgenomsnittet när det gäller sextio minuters bilkörning, men inte annars. Detta bedömer länsstyrelsen beror på avståndet till servicegivande myndigheter i såväl Uppsala stad samt att det från flera orter i landet går att nå större städer i andra län inom sextio minuters bilkörning.³⁸ Att Statens servicecenter har beslutat att öppna ett kontor i Östhammar bedöms komma att förbättra den geografiska tillgången till servicegivande myndigheter i länet.

Antal statliga arbetsställen i länet har ökat från 187 platser 2021 till 189 platser år 2022. Förändringarna består av att två myndigheter, Riksantikvarieämbetet och Riksrevisionen, inte längre har kvar arbetsställen i länet samt att Livsmedelsverket har gått från tre till sex arbetsställen och Uppsala universitet ökat från 102 till 103 arbetsställen.

Riksantikvarieämbetet hade tidigare ansvar för besöksmålet Gamla Uppsala Museum men efter en verksamhetsövergång övergick fyra tjänster till Region Uppsala och Upplandsmuseet.³⁹ Riksrevisionens stängning av kontor var en del av en analys av möjlig avveckling av kontoren i Jönköping och Uppsala. De anförda argumenten för stängning var bland annat att de har ett aktivitetsbaserat kontor i Stockholm samt att medarbetarna har ökade möjligheter att utföra arbetet på distans.⁴⁰ Det har även varit vissa svårigheter i att rekrytera seniora revisorer utanför Stockholm. Beslutet berörde 19 anställda i Uppsala, inklusive chefer, vilket var 16 procent av myndighetens personalstyrka. Riksrevisionen skriver i sin översyn kring avveckling av kontor utanför Stockholm att en risk med nedläggning är ökad personalomsättning. Då intentionen var att alla medarbetare skulle arbeta

³⁸ Trafikanalys (2023) *Geografiska tillgänglighetsanalyser, servicegivande myndigheter*

³⁹ Intervju med företrädare för Riksantikvarieämbetet, 2023-07-10

⁴⁰ Riksrevisionen (2021), *Motiv till beslut om att avveckla kontor utanför Stockholm*

kvar gjorde de insatser för att ge goda möjligheter till arbete hemifrån eller på distans.⁴¹ Livsmedelsverkets ökade antal arbetsställen är inte en utökning av antal kontor utan avser snarare lösningar som gör att enskilda medarbetare får närmare till kontrollobjekt. Det kan exempelvis vara inrättandet av ett kontor på ett slakteri.⁴²

I Uppsala län, som geografiskt uppgår i Mellersta militärregionen, förväntas Försvarsmaktens redan starka närvaro att fortsätta växa. Förbanden koncentreras här främst till Enköping och Uppsala. I Garnison Enköping finns Ledningsregementet (LedR), Arméstaben (inklusive nya divisionsledningen) och Upplands- och Västmanlandsgruppen (som bland annat utbildar 21:a hemvärnsbataljonen - Upplandsbataljonen - med Uppsala som hemvist). I Uppsala Garnison finns Upplands flygflottilj (F 16), Flygstaben, Luftstridsskolan (LSS) och Försvarsmaktens underrättelse- och säkerhetscentrum (FMUndSäkC). På dialogmötet med myndighetschefer i januari 2023 meddelade Försvarsmakten att verksamheten i Uppsala kommer utökas med mer personal bland annat eftersom permanent stridsflyg etableras på Ärna flygfält. På båda garnisonsorterna finns även delar ur en rad andra verksamheter inom Försvarsmakten, såsom Försvarsmaktens telekommunikations- och informationssystemförband (FMTIS) och Försvarsmaktens tekniska skola (FM TS) med flera. Utöver förbanden finns också ett antal skjutfält i länet, där det största är Marma skjutfält i Älvkarleby.⁴³

Hösten 2023 återöppnar Kriminalvården anstalten Åby, öster om Uppsala vilket kommer bidra med cirka 40 arbetstillfällen.⁴⁴ Myndigheten har också ett utredningsuppdrag som syftar till att se om det går att öka antalet platser på anstalten vilket då kan öka antalet anställda. Dessutom planeras för ett nytt, större häkte i Uppsala med öppning under 2029 vilket kommer leda till fler arbetstillfällen.⁴⁵

Livsmedelsverket har vuxit successivt de senaste åren, vilket bland annat beror på att de fått fler uppdrag och ökade resurser inom ramen för totalförsvaret. Det kan ske en fortsatt ökning framöver beroende på om det kommer ytterligare uppdrag samtidigt som nuvarande uppdrag ligger kvar.⁴⁶

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har fem arbetsställen i tre av länets kommuner - Uppsala, Älvkarleby och Östhammar. Inom några år kommer SLU:s verksamhet i Älvkarleby kommun att avvecklas vilket berör ett fåtal medarbetare. I tidigare rapporter har det beskrivits att SLU aviserat att

⁴¹ Riksrevisionen (2021), *Motiv till beslut om att avveckla kontor utanför Stockholm*

⁴² Intervju med HR-företrädare för Livsmedelsverket, 2023-07-21

⁴³ Intervju med företrädare för Försvarsmakten, 2023-08-01

⁴⁴ Sveriges Radio, P4, 2023-07-23

⁴⁵ Intervju med företrädare för Kriminalvården, 2023-07-24

⁴⁶ Intervju med HR-företrädare för Livsmedelsverket, 2023-07-21

Institutionen för akvatiska resurser skulle flytta från Öregrund i Östhammars kommun till Uppsala. Utfallet blev att vissa tjänster flyttas till Uppsala medan andra kommer arbeta på båda platserna.⁴⁷

Länsstyrelsen bedömer att den avtalade satsningen om att bygga fyrspar mellan Stockholm och Uppsala kommer leda till att Trafikverket behöver öka sin närvaro och bemanning i Knivsta och Uppsala kommuner.

När det gäller kompetensförsörjning och rekrytering så ser de flesta myndigheter att majoriteten av externa sökanden kommer från vad som kan benämnas Stockholms arbetsmarknadsregion. Statens fastighetsverk ser flest sökanden från Uppsala län. Såväl Institutet för språk och folkminnen (Isof) som Nordiska Afrikainstitutet (NAI) ser att de flesta arbetssökande är från länet eller angränsande län som Stockholm. För NAI gäller det dock tjänster som arkivarier och kommunikatörer då de rekryterar forskare för kortare uppdrag från hela världen. Även Uppsala universitet och SLU rekryterar forskare globalt. Kriminalvården arbetar nu fram en kompetensförsörjningsplan i syfte att stärka sitt rekryteringsarbete. De ser goda möjligheter att rekrytera med olika kompetenser och bakgrund från universiteten i länet samtidigt som de bedömer att konkurrensen för att locka arbetssökanden blivit större då det finns fler jobb att söka.⁴⁸

Distansarbetsavtal har blivit mer vanligt under och efter pandemin. Länsstyrelsen ser över möjligheten distansarbete till högst 49 procent av arbetstiden.⁴⁹ Isof erbjuder de flesta av sina anställda distansarbetsavtal med tre dagar på kontoret. NAI erbjuder medarbetarna distansarbetsavtal men där det är krav på fysisk närvaro under måndag till onsdag och möjlighet till distansarbete på torsdagar och fredagar. Då en stor andel av de anställda är forskare ger det möjlighet till utbyten och diskussioner på kontoret och mer fokusarbete som tid att skriva senare i veckan. Statens fastighetsverk erbjuder distansarbete upp till 40 procent av arbetstiden. Förekomsten av distansarbete har inte påverkat behovet av kontorsarbetsplatser för Statens fastighetsverk i Uppsala.⁵⁰ Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) har möjlighet till distansöverenskommelser mellan chef och medarbetare ifall det är möjligt utifrån verksamhetens behov. Det finns en riktlinje om att minst halva arbetstiden ska vara på SVA.⁵¹

Servicegivande myndigheter får fortsatt fysiska besök men de sektorsspecifika myndigheter i länet som länsstyrelsen intervjuat berättar att de får få eller inga fysiska besök från allmänheten till sina kontor. Det är mer vanligt med digital kommunikation med medborgare. Digitalt

⁴⁷ Intervju med HR-företrädare på Sveriges lantbruksuniversitet, 2023-07-11

⁴⁸ Intervju med företrädare för Kriminalvården, 2023-07-24

⁴⁹ Intervju med HR-företrädare på Länsstyrelsen Uppsala län, 2023-07-26

⁵⁰ Intervju med HR-företrädare på Statens fastighetsverk, 2023-07-10

⁵¹ Intervju med HR-företrädare på Statens Veterinärmedicinska Anstalt, 2023-07-19

utanförskap fortsätter att vara en utmaning i länet och insatser görs från flera aktörer inklusive länsstyrelsen.⁵² Dock saknas ett tydligt samlat grepp för att möta samhällsutmaningen som den digitala utvecklingen medför. De ökade kraven på digital närvaro och digitala kunskaper kan ses skapa klyftor som växer allt eftersom. Särskilt svårt bedömer länsstyrelsen att detta är för äldre, personer med funktionsnedsättning samt personer som saknar svenskt personnummer eller av annan anledning inte får ha bank-ID. Idag använder 94 procent av den svenska befolkningen internet och nästan alla gör det dagligen.⁵³ Det blir mer och mer vanligt att myndighetskontakter sker digitalt och fler använder digitala legitimeringstjänster. Det sker också satsningar på att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur som ska samla myndigheter, regioner och kommuner.⁵⁴ Tillgången till digital infrastruktur och uppkoppling är en geografisk fråga, en ekonomisk fråga och en kunskapsfråga. Uppsala läns Strategi för digital infrastruktur är en del av genomförandet av den Regionala utvecklingsstrategin och Agenda 2030-strategi för Uppsala län (RUS) som antogs under våren 2021.⁵⁵ I den finns ett långsiktigt åtagande att utveckla den digitala infrastrukturen och är inriktad på fysisk tillgång till digital infrastruktur, fast och trådlös. Uppsala län präglas av en stark utbyggnad av både fiber och moderna mobilnät. Utbyggnaden drivs till största delen av privata marknadskrafter med stöd av lokala fiberföreningar. Det är fortfarande stora skillnader mellan olika kommuner och mellan tätorter och landsbygder. Dessa skillnader behöver utjämnas. Samtidigt har inte alla personer den ekonomi som behövs för att sköta sina myndighetskontakter digitalt och denna rapports tillgänglighetsanalys tar inte hänsyn till att det även finns de som inte har ekonomiska möjligheter att ha bil eller inte har råd att resa kollektivt. Det kostar pengar att köpa in en mobiltelefon eller dator, bredband kan både vara en fråga om anslutningskostnad som månadskostnad. För att kunna ha bank-ID och identifiera sig i myndighetssammanhang krävs uppdaterad programvara och en nyare telefon. Det gör också att vissa känner att de saknar den tekniska kompetensen som behövs för att hålla sig tillräckligt uppdaterad för att vilja och våga använda digitala myndighetstjänster. Därför behövs även fortsatt en god fysisk tillgång till statlig service så att de i ekonomiskt eller tekniskt utanförskap inte drabbas oproportionerligt negativt. Även om detta berör en mindre del av befolkningen så är det ett stort hinder för dem.

⁵² Länsstyrelsen Uppsala län (2022), *Bevakningsrapport Grundläggande betaltjänster*

⁵³ Internetstiftelsen (2022), *Svenskarna och internet*

⁵⁴ DIGG (2022), *Uppdrag att fortsatt etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte*

⁵⁵ Region Uppsala (2022), *Strategi för digital infrastruktur i Uppsala län 2022-2030*

Referenser

Skriftliga underlag

Länsstyrelsen i Örebro län (2021) Kartläggning av besökskontor hos de servicegivande myndigheterna
Länsstyrelsen i Örebro län (2023) Kartläggning av besökskontor hos de servicegivande myndigheterna
DIGG (2022), *Uppdrag att fortsatt etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte*
Länsstyrelsen Uppsala län (2022), *Bevakningsrapport Grundläggande betaltjänster*
Riksrevisionen (2021), *Motiv till beslut om att avveckla kontor utanför Stockholm*
Region Uppsala (2022), *Befolkningsprognos för Uppsala län 2022-2050*
Region Uppsala (2022) *Strategi för digital infrastruktur i Uppsala län 2022-2030*
Stockholms Handelskammare (2023), *Förstudie: Tillväxtklustret Norduppland*
Uppsala kommun (2022), *Näringslivsanalys halvår 2022*

Statistiska källor

Statistiska centralbyrån, *Befolkningsstatistik*
Statistiska centralbyrån, *Företagsdatabasen (FDB)*
Statistiska centralbyrån, *Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)*
Trafikanalys (2021) *Geografiska tillgänglighetsanalyser, servicegivande myndigheter*
Trafikanalys (2023) *Geografiska tillgänglighetsanalyser, servicegivande myndigheter*
Arbetsförmedlingen, *Statistik*

Internetkällor

Definitioner för färdiga tabellpaket. 2023.
Scb.se
<https://www.scb.se/vara-tjanster/bestall-data-och-statistik/regionala-statistikprodukter/statistikpaket/definitioner-for-tabellpaket/#ampak>
Hämtad 2023-06-20
Internetstiftelsen (2022), *Svenskarna och internet*. Hämtad 2023-07-13

Ny källa och metod vid framställning av RAMS. 2023.
Scb.se
<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/sysselsattning-forvarvsarbete-och-arbetstider/registerbaserad-arbetsmarknadsstatistik->

rams/produktrelaterat/aktuellt/ny-kalla-och-metod-vid-framstallning-av-rams/
Hämtad 2023-06-20

Övrigt

Intervjuer med företrädare för myndigheter med säte i länet

Sveriges Radio, P4, nyhetssändning

Bilagor

Bilaga 1: Statliga myndigheter, antal arbetsställen och antal kommuner med arbetsställen i länet 2022

Myndigheter	Antal arbetsställen	Antal kommuner med arbetsställen
Arbetsförmedlingen	2	2
Ekobrottsmyndigheten	1	1
Etikprövningsmyndigheten	1	1
Fortifikationsverket	3	3
Försvarets Materielverk	3	1
Försvarsmakten	2	2
Försäkringskassan	1	1
Institutet för arbetsmarknads-och utbildningspolitisk utvärdering	1	1
Institutet för rymdfysik	1	1
Institutet för språk och folkminnen	1	1
Kriminalvården	2	1
Kronofogdemyndigheten	1	1
Kungliga biblioteket	1	1
Lantmäteriet	1	1
Livsmedelsverket	6	3
Luftfartsverket	1	1
Läkemedelsverket	1	1
Länsstyrelsen i Uppsala län	1	1
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	1	1
Migrationsverket	3	2
Nordiska Afrikainstitutet	1	1
Nämnden för prövning av oredlighet i forskning	1	1
Polismyndigheten	14	8
Riksarkivet	1	1
Rättsmedicinalverket	1	1
Skatteverket	2	2
Skogsstyrelsen	2	2
Statens fastighetsverk	2	1
Statens historiska museer	2	2
Statens institutionsstyrelse	5	2
Statens jordbruksverk	4	4
Statens servicecenter	2	2
Statens veterinärmedicinska anstalt	1	1
Sveriges Domstolar	2	1
Sveriges geologiska undersökning	1	1
Sveriges lantbruksuniversitet	5	3
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	1	1

Trafikverket	4	2
Uppsala universitet	103	1
Åklagarmyndigheten	1	1
Totalt	189	

BESÖK BÄVERNS GRÄND 17
RING 010-223 30 00
LÄS [LANSSTYRELSEN.SE/UPPSALA](https://lansstyrelsen.se/uppsala)
MEJLA UPPSALA@LANSSTYRELSEN.SE

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN